

4° KWARTAAL 2014

Nr 99

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum. v.z.w.

Esic is lid van de Europese Beweging België en UEF België

In dit nummer

Nieuwe Topfuncties	4
Begroting	5
Brexit	5
Uitbreiding van de EU	6
Rusland Oekraïne en de Kaukasus	7
Een ander China	11
Vrijhandelsakkoorden	12
Milieu	12
Interne Markt	13
De Euro en de kredietcrisis	13
Groei en werk	17
Mensenrechten	18

* *Opinie*

JE SUIS
CHARLY

OOK EEN EUROPESE
FUNDAMENTELE WAARDE
WAARVAN IEDEREEN MOET
DOORDRONGEN ZIJN

Vooral op Europees niveau knelt het schoentje. In het kader van een absoluut verkeerd begrepen eigenbelang denken nog het merendeel van de Europese regeringsleiders dat het globale probleem best op het nationale vlak kan worden aangepakt. Veel te lang blijft dit denken overheersen, met als resultaat een opgeofferde generatie jongeren en vijfen-vijftig-plussers. Deze maatschappelijk onaanvaardbare hoge prijs blijkt maar traag door te dringen in het bewustzijn van de regeringsleiders.

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers
Enkel voor bibliotheken

Bankrekening: 220-0316957-94

Verantwoordelijke uitgever: R. Verschooten, Ryckmansstraat 5, 2020 Antwerpen

Telefoon: 03/238.97.74

E-MAIL: esic@telenet.be

Deze crisis kan worden vermeden. Toegegeven deze crisis is ongetwijfeld anders dan al de vorige crises. De beproefde recepten werken niet langer. Toch rechtvaardigt dit geenszins de wijze waarop de crisis nu wordt aangepakt. Vooreerst is er het overschatten van de eigen nationale capaciteit van optreden en ten tweede is er de obstructie tegen structurele hervorming. Beide zijn oorzaak van de diepe malaise die we heden meemaken.

Maatschappelijke en politieke aanpassing hoort tot het wezen van ons leven in gemeenschap. Niettegenstaande voortdurend geweeklaag over hetgeen waarin ze zich tekort gedaan acht, heeft dezelfde publieke opinie een grondige afkeer van structurele verandering. Bij uitbreiding zullen ook haar politieke mandatarissen evenmin aandringen op noodzakelijke aanpassing.

Deze paradox moet worden doorbroken. De strijdleuze moet worden: voor structurele aanpassing of zich neerleggen bij de onmogelijkheid om het sociaal-economische model in Europa zo goed mogelijk te handhaven. Zelfs al weigert de publieke opinie die aanpassing, toch moeten de verantwoordelijke politici een volwaardige complementaire Europese politieke poot promoten om de carenties van het nationale systeem op te vangen.

Hiertoe is visie nodig. Omgezet in een lange termijn project moet die visie publiek worden gemaakt. Een passende benadering - die aan strenge voorwaarden moet beantwoorden - blijkt het Europees federalisme te zijn. Indien correct en stapsgewijs ingevoerd kan dit federalisme, dank zij al zijn potentieel positieve kenmerken, dat antwoord verstrekken dat we verwachten op de vele vragen die onbeantwoord blijven binnen een achterhaald nationaal denkkader.

Deze vraag zouden de burgers van Europa zich permanent moeten stellen en er over reflecteren opdat door een zinvol publiek debat het bewustzijn kan groeien dat de crisis grondig anders moet worden aangepakt. De breuk met het verleden zal groot zijn. De progressiviteit van dit project en vooral een klaar einddoel, moet de weg uitstippelen die kan leiden naar een noodzakelijk politieke en maatschappelijke hervorming die effectief beantwoordt aan de noden van nu en van de toekomst.

Dat is de Nieuwjaarsboodschap die de Redactie van ESIC Nieuwsbrief wenst te richten aan de vele welingelichte opinievormers en aan onze politieke mandatarissen voor 2015 opdat ze die boodschap tot bij de bevolking zouden brengen.

Aan u waarde lezers van ESIC Nieuwsbrief wenst de Redactie een zinvol en voorspoedig 2015 toe.

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast **EuropaInfo**, een plaats is waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Een gratis dienst biedt ESIC aan belangstellenden - studenten of volwassenen - de mogelijkheid om ESIC te raadplegen voor begeleiding, ondersteuning of advies over een thema/activiteit dat binnen de sfeer van de EU ligt.

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

NIEUWE TOPFUNCTIES

TUSK VERVANGT VAN ROMPUY

De Pool Donald Tusk wordt de tweede voltijdse voorzitter van de Europese Raad (in de media meestal fout president van de EU genoemd). Van Rompuy zal 41 Europese 'toppen' voor in vijf jaar tijd. Tusk is een man met een heel ander karakter en een andere achtergrond dan de Belg Herman Van Rompuy. Tusk zal de komende 2,5 jaar de vergaderingen van de 28 Europese regeringsleiders voorbereiden en voorzitten. Met zijn eerste toespraak werd meteen duidelijk welke zware accentverschuivingen de wissel van de wacht inhoudt. Hij hield een pleidooi voor een sterk Europa dat de eigen waarden én eigen grenzen verdedigt en zich weert tegen bedreigingen 'van binnen en van buiten'. Met een hechtere eurozone, een andere prioriteit, heeft Tusk veel minder affiniteit. Als Pools premier hield hij tot nu toe de deur naar de euro dicht. (De Tijd - K. Van Haver - 2/12/2014)

GEMENGDE GEVOELEN BIJ VERTREK BARROSO

Na tien jaar ruimt de Portugees Barroso baan voor J-C Juncker als voorzitter van de Europese Commissie. Barroso kreeg een staande ovatie in Straatsburg. Het halfrond van het Europees Parlement was nog maar voor amper de helft gevuld. Tientallen Europarlementsleden hadden met veel lawaai de zaal verlaten. Voor zijn vele critici is Barroso te veel de verdediger geweest van het Europa van de besparingen. De Portugees wordt ook verweten dat hij in al die crisisjaren onvoldoende deed om te investeren in groei. Barroso zelf maakte een positieve balans op van zijn woelige tien jaar in Europa. Hij kante zich openlijk tegen het sluipende euroscepticisme bij veel Europese regeringen. (De Tijd - K. Van Haver - 20/10/2014)

JUNCKER KRIJGT STEVIGE PRO-EUROPESE MEERDERHEID

Ook in Europa is het vanaf nu meerderheid tegen oppositie. De nieuwe Europese Commissie wordt 'politieker' en heeft een duidelijke en tegelijk pro-Europese coalitie in het Europees Parlement achter zich. 'Dit is de Commissie van de laatste kans. We moeten ons bezighouden met de belangrijke zaken en de burgers dichter bij Europa brengen, jongeren perspectief bieden en mensen weer aan het werk krijgen'. Met deze woorden riep J-C Juncker het Europees Parlement op voor zijn nieuwe ploeg te stemmen. Dat gebeurde ook. De nieuwe Commissie kreeg gisteren in Straatsburg 423 ja-stemmen op 699. De prioriteiten van de nieuwe Europese Commissie zijn: (1) groei en investeringen; (2) jobs en een sociaal Europa; (3) een markt voor digitale diensten; (4) een energie-unie; (5) een méér geïntegreerd buitenlands beleid. (De Tijd - K. Van Haver - 23/10/2014)

JUNCKER KIEST VOOR POLITIEKE OMSLAG

Een 'winning team' noemt J-C Juncker zijn nieuwe Commissie. Een omslag is de ploeg alleszins, naar inhoud én structuur, en met veel politieke zwaargewichten bij elkaar. (De Tijd - K. Van Haver - 11/09/2014)

INTREKKING WETGEVENDE VOORSTELLEN BARROSO

Jean-Claude Juncker, als nieuwe Commissievoorzitter, bereidt een grondig onderzoek voor over de vraag welke wetgevende onafgewerkte voorstellen van de vorige Commissie in behandeling kunnen worden gehouden en welke kunnen worden geschrapt. Bij vorige machtsoverdrachten waren die onderzoeken een formaliteit. Juncker heeft in zijn missieverklaring aan Frans Timmermans verklaard: 'Ik verzoek u in de eerste drie maanden van ons mandaat in samenspraak met het Europees Parlement en de Raad van ministers te onderzoeken welke wetgevende voorstellen in behandeling

kunnen worden geschrappt'. (European Voice - T. Vogel - 2/10/2014)

CONTACTEN MET LOBBYISTEN MOETEN PUBLIJK WORDEN GEMAAKT

De nieuwe Europese commissarissen, hun medewerkers en de topambtenaren moeten elk contact en elke bijeenkomst met lobbyisten melden in hun websites, zegt Commissievoorzitter J-C Juncker. Contacten mogen enkel plaatsvinden met lobbyisten die voorkomen op een publiektoegankelijk register. Deze regels staan in de werkmethode van de nieuwe Europese Commissie, zoals vorige week afgesproken. Contacten met belanghebbenden maken deel uit van het werk van de commissarissen, maar ze moeten daarbij het juiste evenwicht bewaren, aldus Juncker in het document. Slechts in uitzonderlijke omstandigheden mag van deze gedragsregel worden afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de openbare veiligheid in het gedrang komt, of wanneer het gaat over het economische of monetaire beleid van een lidstaat. (De Standaard - 18/11/2014)

BEGROTING

MEER TIJD VOOR NAHEFFINGEN

De Europese Commissie heeft een voorstel op tafel gelegd dat de lidstaten in bepaalde omstandigheden meer tijd moet geven om naheffingen aan de Europese begroting te storten. De aanpassing van de regels komt er na de forcing van de Britse premier David Cameron, die weigerde om tegen 1 december 2014 een extra factuur van 2,1 miljard euro op hoesten. (De Standaard - Belga - 12/11/2014)

AKKOORD OVER BEGROTING 2015

De vertegenwoordigers van het Europees Parlement en de Europese lidstaten hebben een politiek akkoord over de begroting 2015.

De Europese Unie mag niet meer dan 141,2 miljard euro uitgeven en mag zich engageren tot het betalen van 145,3 miljard euro aan rekeningen. Verwacht wordt dat de vertegenwoordigers van alle 28 EU-lidstaten het akkoord goedkeuren. Het Europees Parlement zet het licht volgende week, tijdens een plenaire vergadering in Straatsburg, definitief op groen. (De Tijd - 9/12/2014)

FOUTE BETALINGEN

Het Europees Rekenhof raamt dat één op twintig betalingen uit het Europese budget van de EU voor 2013 fout was, omdat de EU-regels niet in acht werden genomen. Zoals de vorige jaren gaat het vooral om fondsen die door de lidstaten worden uitbetaald. Alles samen gaat het om meer dan 7 miljard euro. Het hoofd van het Rekenhof wil in de periode 2014-2019, door de toepassing van nieuwe financiële regelgeving, betere resultaten voorleggen. (European Voice - T. King - 6/11/2014)

BREXIT

BRITSE UNIE IS MEER IN GEVAAR DAN DE EUROPESE

Linda Colley, professor Princeton en gezaghebbende stem in het Britse publieke debat, stelt dat een meerderheid van de Britten in de Unie wil blijven. Een probleem is zeker het gebrek aan correcte informatie over de Europese Unie. Veel traditioneel cement van de samenleving is verdwenen. Engeland, Wales, Schotland en Noord-Ierland waren tot WOII in hoofdzaak protestants. Dat gevoel verbond, maar is nu verdwenen. We waren erg zelfgenoegzaam over ons politiek systeem. We dachten echt dat we het beste systeem ter wereld hadden. Dat vertrouwen is weg. Wat ook meespeelt is dat veel gewone mensen erg ongelukkig zijn over de globalisering. Buitenlandse bedrijven dicteren de wet en al die nieuwe technologie begrijpen ze niet. Zij willen het oude, in hun ogen echte,

Engeland terug. Maar dat is al lang verdwenen. We willen het niet toegeven, maar het VK lijkt veel op andere Europese landen waar regio's hun autonomie opeisen. En die roep om meer autonomie klinkt automatisch luider in tijden van economische crisis. In feite staat het VK voor dezelfde uitdagingen als de hele EU. (De Standaard - D. Minten - 29/11/2014)

BRITSE IMMIGRATIEPLANNEN ONVERTEERBAAR VOOR EU

De Britse premier, David Cameron, heeft zijn immigratieplan bekendgemaakt. Die regels worden zo streng dat Europe ze nooit kan goedkeuren. Cameron wil dat de Europese spelregels veel strenger worden. Alleen op die manier kan de toestroom worden ingedijkt. Het aan banden leggen van het vrij verkeer van werknemers uit de EU is vloeken in de Europese kerk. Vanuit Europa kwamen dan ook negatieve reacties. Om de wensen van Cameron in te willigen, moeten de Europese verdragen worden aangepast. En zo'n aanpassing moet door alle lidstaten worden goedgekeurd. De kans dat alle lidstaten Cameron zullen volgen, is nihil. (De Standaard - D. Minten - 29/11/2014)

CAMERON OVERSPEELT ZIJN HAND

De Europeanen zijn de spelletjes moe. Ze halen al jaren alles uit de kast om de Britten aan boord te houden. Of het nu over het Europese budget gaat of over het klimaatakkoord, telkens wordt erg veel rekening gehouden met Londen. Maar het geduld is op. 'Cameron begeeft zich op een terrein waar we hem niet meer kunnen helpen', is te horen in de wandelgangen. 'Als hij zich in de vernieling wil rijden, moet hij dat maar doen'. In het Duitse weekblad Der Siegel sluiten Britse regeringsbronnen voor het eerst de optie van een brexit niet meer uit. Ook voor Merkel is de maat meer dan vol. In gedachten heeft ze de Britten al laten vallen. Die Britse exit zou een onwaarschijnlijk precedent zijn. Een ramp voor het Europese imago. Maar ook voor de Britse economie.

Cameron weet dat. Hij speelt hoog spel met de belofte een referendum te houden over de Britse toekomst in Europa. Hij gokt erop dat de Britten voor Europa stemmen. Maar het is een levensgevaarlijke gok. (De Tijd - I. Renson/K. Van Haver - 26/11/2014)

EEN FEDERAAL VK?

'Het referendum over Schotland heeft duidelijk gemaakt dat het VK zichzelf moet heruitvinden', zegt prof. Timothy Garton Ash. 'Een federale structuur dringt zich op, maar het verbaast dat niemand daarbij rept over de 'balans der bevoegdheden tussen Groot-Brittannië en Europa'. (De Standaard - 22/11/2014)

WAT NA HET REFERENDUM IN SCHOTLAND?

Hoe zal de Europese Commissie reageren op Europese regio's die onafhankelijk willen worden? In het VK is er geen geschreven grondwet. Wat zal er gebeuren na het Schotse referendum in Baskenland, Catalonië en in Noord-Italië? De huidige Spaanse grondwet staat Catalonië niet toe om een referendum over zijn onafhankelijkheid te organiseren. De nieuwe Europese Commissie zal dezelfde logica toepassen als voorheen: indien Catalonië de onafhankelijkheid verwerft, dan zet het zichzelf buiten de EU. (De Europese Commissie respecteert steeds de interne grondwettelijke regels, nvdr). Bovendien heeft de Commissie geen draaiboek hoe het moet reageren. (New Europe - A. Buscardini - 26/10/2014)

UITBREIDING VAN DE EU

GEEN NIEUWE LIDSTATEN

Europa tikte Servië op de vingers: kandidaatlidstaten moeten het buitenlands beleid van de Unie volgen - met inbegrip van sancties tegen Rusland. Jean-Claude

Juncker sluit een nieuwe uitbreiding van de Europese Unie in de komende vijf jaar uit. Europa moet volgens hem eerst de kans krijgen om de vorige ronde te verteren. Ons tijdspad spoort perfect met dat van de nieuwe Commissie' zegt Tanja Miscevic, hoofd van het Servische onderhandelingsteam. 'We beseffen dat geen van de kandidaten eerder klaar zal zijn'. (De Standaard - E. Neefs - 9/10/2014)

EUROPEANISERING OOSTBLOKLANDEN

Hoe serieus worden de voormalige Oostbloklanden genomen in Europa, 25 jaar na de val van het IJzeren Gordijn en 10 jaar na hun toetreding? Estland en Letland zijn voorbeeldlanden. Maar is de integratie, tien jaar later een succes? De toestand in Bulgarije, Roemenië en Hongarije geeft weinig reden tot optimisme. De bevolking in die drie landen heeft niet het gevoel dat ze er echt op vooruit zijn gegaan. De immigratie binnen de Europese Unie is een van de belangrijkste politieke thema's van het moment. Er zijn wel degelijk problemen met goedkope arbeidskrachten uit het oosten (maar ook uit het zuiden) die de arbeidsmarkt en de sociale verworvenheden in West-Europa onder druk zetten. In verschillende belangrijke dossiers staat oost tegen west. Het vrij verkeer van personen speelt niet alleen in het VK. Ook andere West-Europese landen zijn bezorgd over het gevaar voor sociale dumping en bijstandstoerisme. Toch zie je opvallende evoluties, zoals in Tsjechië. Uit enquêtes blijkt dat bij de Tsjechen het vertrouwen in het Europese project op een historisch dieptepunt staat 'De meerderheid van de Tsjechische politici heeft Europa verwaarloosd. Tsjechen vinden bovendien dat Europa de financiële crisis niet goed heeft aangepakt. En de economische crisis heeft zeker voor een terugslag gezorgd', stelt Jan Hartl, een Praagse socioloog. (De Standaard - D. Minten - 7/11/2014)

EU VERONTRUST OVER HONGAARSE MACHTSTACTIEK

Bij de regionale en gemeentelijke verkiezingen op 12 oktober verovert Fidesz, de partij van premier Victor Orban, een zeer ruime meerderheid. De tegenstanders van Orban, o.a. de mensenrechtenorganisaties werden door politie-raids het zwijgen opgelegd. De Fidesz-partij heeft reeds de macht overgenomen in talloze instellingen, waaronder de media, de rechtbanken en de centrale bank. Orban ging zo ver als publiek te verklaren dat hij Hongarije wil omvormen tot een 'onvrije staat'. (New Europe -15/10/2014) Als eerste land ter wereld plant Hongarije een taks op internetgebruik. Internetproviders zullen een klein bedrag per gigabyte moeten betalen. Het plan oogst bakken kritiek van de EU

**RUSLAND,
OEKRAÏNE EN DE
KAUKASUS**

SANCTIES, OLIE EN ROEBEL DOEN RUSSEN PIJN

De Russische economie zit in zwaar weer. De Russen beginnen de pijn te voelen van de Europese sancties, een kelderende olieprijs en een roebel die steeds verder wegzakt. President Poetin lijkt er voorlopig niet wakker van te liggen. Ruslands rijken hebben ook te lijden onder de sancties. Velen van hen hebben hun roebels bij buitenlandse banken ondergebracht, die rekeningen zijn wel bevroren. (De Tijd - J. Bosman - 3/12/2014) Wat Washington, Brussel en Berlijn niet konden, deden enkele sjeiks in Riad. De kelderende olieprijs raakte Rusland midscheeps. (De Tijd - J. Van Empten - 31/12/2014)

RIJKE RUSSEN 'KOPEN' HUN BRITS VISUM

De crash van de roebel jaagt steeds meer rijke Russen het land uit. In de eerste negen maanden van dit jaar telde het Britse Home Office in totaal 162 Russische oligarchen die er neerstreken. Zij profiteren er van een opmerkelijke regeling. Buitenlandse investeerders die tussen 1 en 10 miljoen pond Brits staatspapier kopen, kunnen in het VK immers aanspraak maken op een visum. (De Standaard - nta - 23/12/2014)

CRISIS IN HET KREMLIN

Noodmaatregelen door de Russische centrale bank kunnen de val van de roebel niet stoppen. De roebel verloor al sinds het begin 2014 de helft van zijn waarde, waardoor steeds meer internationale beleggers zich uit het land terugtrekken. In de eerste elf maanden van dit jaar stroomde zo'n 140 miljard dollar het land uit. De Russen investeren massaal in vastgoed en gaan minder op reis. Van een panieksfeer in de straten van Moskou is evenwel geen sprake. Voor de gewone Rus zijn de prijsstijgingen een concreet gevolg van de economische rampspoed. De inflatie is omhooggeschoten. 'De Russen vinden het helemaal niet erg om een stapje achteruit te zetten, als ze daarmee de Russische roeping als grootmacht kunnen ondersteunen', stelt prof. Malfliet. Protesten zijn er wel. De Russische economie zal in 2015 in achteruit schakelen. Russische banken kunnen zich niet langer meer met westers kapitaal financieren, wat hun bewegingsruimte sterk heeft beperkt. (De Standaard - R. Mooijman - 17/12/2014)

EU KIEST WEG VAN DE DIPLOMATIE

De Europese ministers van Buitenlandse Zaken kwamen voor het eerst bijeen onder leiding van Federica Mogherini, de Hoge Vertegenwoordiger van het Buitenlands Beleid van de EU. De harde toon die in het weekend in Australië door de G20 werd aangeslagen tegen de Russische president Poetin, klonk in Brussel opvallend gematigder. 'Nieuwe

sancties tegen Rusland komen er niet.' De EU - of Mogherini - kiest voor overleg. Sancties alleen zijn geen doel', zei Mogherini. 'Ze kunnen hoogstens een instrument zijn dat we met andere maatregelen moeten aanvullen om tot een echte strategie te komen'. 'Sancties dreigen alleen maar te leiden tot een spiraal van maatregelen en tegenmaatregelen die uiteindelijk geen enkele oplossing bieden. Daarnaast is het even belangrijk om Oekraïne te ondersteunen bij de noodzakelijke hervormingen die het moet doorvoeren - en desnoods druk uit te oefenen dat er effectief werk wordt gemaakt van die hervormingen', zegt bondskanselier Merkel. (De Standaard - kdr - 18/11/2014)

RUSLAND STOPT BOUW SOUTH STREAM

'South Stream is voorbij'. Met die woorden bezegelde Alexej Miller, de topman van Gazprom, het lot van de nieuwe gaspijpleiding die Russisch gas naar Zuid-oost-Europa moest brengen. De Europese Commissie zette Bulgarije onder druk om het project in juni op te schorten. Europa vreesde dat de energieafhankelijkheid van Rusland zou vergroten door South Stream. Bovendien voerde de Commissie aan dat de bouw niet volgens de Europese regels verliep, omdat Gazprom zowel gas zou leveren als de pijpleiding zou beheren. Meteen maakte Poetin bekend dat South Stream vervangen wordt door een gaspijpleiding naar Turkije en door een kerncentrale in Turkije. Turkse landbouwproducten zijn meer dan welkom, waar vroeger Europese producten werden geleverd. Rusland mikt duidelijk op de Aziatische markt voor de levering van gas en olie. Het opzeggen van het South Stream-project toont nog maar eens aan dat Rusland de hoop op een vergelijk met Europa heeft opgegeven. De zoektocht van Poetin impliceert wel dat Europa eindelijk werk moet maken van een eigen, gespreide energievoorziening. Daar wordt al jaren over gepraat, maar bijzonder weinig aan gedaan. (De Tijd - J. Van Empten - 3/12/2014)

OOST-OEKRAÏNE KRIJGT GEEN GELD MEER UIT KIEV

De Oekraïense regering weigert nog langer de begrotingen te financieren van de gebieden in het oosten van het land die onder controle staan van pro-Russische rebellen. 'Zo lang een deel van de regio's van Donesk en Loehansk gecontroleerd wordt door bedriegers, zal de regering niet voorzien in fondsen voor die regio's', besliste premier Jatsenjoek. Kiev blijft wel gas en elektriciteit aan de gebieden leveren om een 'humanitaire catastrofe' te vermijden. (De Tijd - 6/11/2014)

EURAZIATISCHE ECONOMISCHE UNIE

Op 10 oktober vergaderde de intergouvernementele raad van de Euraziatische Economische Unie. Rusland, Kazakstan en Wit-Rusland overliepen nogmaals de roadmap voor de Unie die veel gelijkenis toont met de EU. Deze Unie zou starten op 1 januari 2015 als alle ratificaties achter de rug zijn. Om die Unie te versterken moeten ook de 'vier vrijheden' worden gerealiseerd. De instrumenten daartoe werden reeds in 2012 gecreëerd. Enkele vragen blijven nog steeds onbeantwoord: zullen de vier vrijheden volledig worden toegepast? Wat met de migratiewetten? Wat met de Russische handelsnetwerken die grote volumes verhandelen. (New Europe - 19/10/2014)

AANVARINGSKOERS MET AZERBEIDZJAN

Reeds lange tijd was de Europese Commissie kritisch over de mensenrechten in dat land. Toch gingen de onderhandelingen tussen Brussel en Bakoe langzaam maar zeker verder. Onlangs verhoogde Europa de druk en de Azeri's zegden dat het 'genoeg was' en ze verbraken alle niet-commerciële onderhandelingen. Daarmee kwam er een gelegenheid voor Europa om terug te slaan. De Europese Commissie kondigde op 5 november aan een 'diepgaand onderzoek' te starten over de voorgestelde aankoop van de Griekse gasnetwerkoperator DESFA door de

Azerbeidzjaanse staatsmaatschappij SOCAR. De Commissie is bezorgd dat deze transactie de mededinging in het upstream gedeelte zal verstoren en de toegang van mededingers tot dat netwerk zal verhinderen. (New Europe - 15/11/2014)

PARTNERSCHAPSAKKOORD MET KAZAKSTAN

De EU en Kazakstan hebben vorige week hun onderhandelingen over een uitgebreid partnerschaps- en samenwerkingsakkoord afgerond. Deze herziening beoogt de handelsrelaties verder uit te bouwen. De EU is inmiddels al een leidende handelspartner van Kazakstan geworden. Kazakstan heeft al herhaaldelijk gezegd niet te wensen dat de Euraziatische Economische Unie een politieke unie wordt. Rusland anderzijds probeert Armenië, Azerbeidzjan en Turkije aan te sporen de Euraziatische Economische Unie te vervoegen. (European Voice - A. Gardner - 10/2014)

GEORGE SOROS OVER OEKRAÏNE

George Soros heeft in drie punten de uitdaging voor Europa geschetst om Oekraïne te redden. (Een) het behoeden van Oekraïne voor een groeiende opdeling door Rusland is belangrijker dan het verslaan van de IS; het gaat hierbij om een existentiële crisis veroorzaakt door het verwerpen door Rusland van Oekraïne's recht om zich te associëren met Europa; (Twee) om Oekraïne te kunnen redden moet er een eengemaakt beleid van de EU komen ten aanzien van Rusland; de formele oprichting van de Euraziatische Unie (in mei 2014) is het bewijs dat de poging om Rusland te integreren bij Europa mislukte; (drie) wat is het Europese plan om Oekraïne te redden? de EU als burgerlijke macht heeft geen dergelijk plan; dat heeft de NAVO evenmin omdat Oekraïne geen lid is van de Alliantie. Volgens prof. Greg Austin wordt het de taak van Jens Stoltenberg (als s.g. van de NAVO) en van Donald Tusk (als voorzitter van de Europese Raad) om samen een gemeenschappelijke

strategie ten aanzien van Rusland te formuleren. (New Europe - Greg Austin - 9/11/2014)

OEKRAÏNE EN RUSLAND SLUITEN EEN AKKOORD OVER GASLEVERING

De Europese Commissie heeft bemiddeld om een energie-overeenkomst tussen Rusland en Oekraïne over de levering van gas deze winter mogelijk te maken. Deze overeenkomst kwam er na het betalen van een eerste schijf van de schuld aan Rusland. De twee voorwaarde is dat Rusland op voorhand wordt betaald voor de gasleveringen. (European Voice - A. Gardner - 6/11/2014)

ANTI-CORRUPTIEWETTEN IN OEKRAÏNE

Het Oekraïense parlement keurde op 7 oktober in met de eerste lezing van een reeks wetten die corruptie in overheidsinstellingen moet voorkomen en bestrijden. Zo ook zal een Anticorruptiebureau worden opgericht om oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en machtsmisbruik in het overheidsapparaat te keren. Het bureau zal bevoegd worden om naar politici of ambtenaren onderzoek uit te voeren en ze te vervolgen. Een anticorruptiecomité zal vijf leden tellen, aangesteld door de regering, en 250 inspecteurs, uit de kringen van burgeractivisten. (New Europe - 12/10/2014)

POETIN TOONT (BEETJE) GOEDE WIL

Poetin's woordvoerder deelde het nieuws mee dat Rusland 17.000 militairen wegtrekt van de grens met Oekraïne. Misschien wil Poetin Europa en de VS gunstig stemmen. Het zou Poetin niet slecht uitkomen als de sancties worden verlicht. Hij heeft bovendien verschillende slagen thuisgehaald: de Krim is in Russische handen en de federalisering van Oekraïne is de facto een feit. Stukken van Oost-Oekraïne zijn onder controle van pro-Russische separatisten. (De Standaard - domi - 13/10/2014)

VERSTERKT PRO-WESTERS KAMP OP ZOEK NAAR VREDE IN OOSTEN

Met de zege van het pro-westerse kamp bij de parlementsverkiezingen heeft de Oekraïense president de handen vrij om een einde te maken aan het conflict met de pro-Russische separatisten. Opvallend is alvast dat het gros van de Oekraïners voor pro-westerse partijen stemde. De verkiezingsuitslag geeft president Porosjenko meteen de legitimiteit om de toenadering tot Europa te betonen. Rebellen en regering sloten begin september een staakt-het-vuren, maar dat wordt om de haverklap geschonden. Porosjenko zegt te streven naar een politieke uitweg uit het conflict. Dat de rebellen standhielden (dank zij aanzienlijke steun van Rusland) betekende wel dat een militaire oplossing uitgesloten is. Het conflict heeft bovendien de Oekraïense economie helemaal uit balans gebracht. Premier Jatsenjoek nam al maatregelen om de relance op gang te trekken, maar hij kom niet verhinderen dat de economie dit jaar met 6 % krimpt. (De Tijd - E. Ziarczyk - 28/10-2014)

MIDDEN-OOSTEN

'De bondgenoten van de VS in het Midden-Oosten dragen een grote verantwoordelijkheid in de opkomst van de terreurbeweging Islamitische Staat. Dat zegde vice-president Joe Biden. Behalve de vijf fundamentalistische Golfmonarchieën doelde Biden ook op Turkije. Merkwaardig genoeg zijn dat nu de belangrijkste bondgenoten geworden in de 'coalitie', die met bommen campagnes in Irak en Syrië is begonnen tegen de IS'. Het is een strijd van soennitische regimes tegen soennitische terroristen geworden. De VS treft geen schuld, stelt Biden. Washington slaagde er niet in, de bondgenoten in het Midden-Oosten te overtuigen om het bewapenen van de extremisten te stoppen. Blijkbaar was er de brutaliteit van de nieuwkomer IS nodig om tot dat inzicht te komen. (De Standaard - Belga - 4/10/2014)

NIEUWE WINNERS EN VERLIEZERS IN HET MIDDEN- OOSTEN

De militaire doorbraak van de IS veroorzaakt niet enkel humanitaire drama's tegelijkertijd worden de regionale allianties door elkaar geschud, en worden zelfs de nationale grenzen betwist. Een nieuw Midden-Oosten is in wording, waarin enerzijds de Koerden en Iran een grotere rol vervullen en anderzijds de regionale sunni-machten hun invloed zien verminderen. De grootste regionale winner kan Iran zijn, dat in Irak en Afghanistan zeer veel invloed heeft verworven. Samenwerking met Iran is van levensbelang om stabiele oplossingen in Irak, Syrië, Israël/Palestijns conflict en in Libanon te bereiken. (New Europe - Joschka Fischer - 9/11/2014)

EEN ANDER CHINA

HET IS NU OF NOOIT VOOR CHINA

'We mogen ons niet blindstaren op groei, klinkt het in Peking, het gaat vooral over duurzaamheid en de kwaliteit van de groei. China wil tegen 2021, wanneer de Communistische partij haar eeuwfeest viert, officieel de club van rijke landen vervoegen. Met andere woorden, het inkomen per hoofd moet boven 12.000 dollar en dat, zo is duidelijk, kan niet met het huidige groeiemodel worden bereikt. Ettelijke richtlijnen zijn er het voorbijge jaar uitgevaardigd, waarvan enkele echt wel baanbrekend lijken. De vraag blijft natuurlijk hoe al die regels in de praktijk gebracht zullen worden. Het vorige 10-jarige leiderschap heeft de zaken te veel op hun beloop gelaten. Dat maakt het nu bijzonder belangrijk om snel te handelen. China zal waarschijnlijk een belangrijk initiatief nemen om Azië te integreren in een grote vrijhandelszone en zal alles in het werk stellen om de relaties met Japan en India te stabiliseren. De groei zal verder vertragen tot

beneden 7 procent. Spanningen dus, maar zoals de Chinezen het zelf zeggen, 'beheersbaar'. (De Tijd - Jonathan Holslag - 30/12/2014)

CHINA STEUNT VN-MISSIE MET GEVECHTSTROEPEN

China is van plan om begin 2015 700 soldaten naar Zuid-Soedan te sturen. Ze zullen er deel uitmaken van een VN-vredesmissie, en uitgerust zijn met drones, pantserwagens, antitankraketten en mortieren. China heeft nu al 2000 soldaten ter beschikking gesteld van VN-missies, maar vooral als ingenieurs en voor logistieke operaties. Het uitsturen van gevechtseenheden is nieuw. Het gaat in tegen het Chinees beleid van niet-interventie. Chinese bedrijven hebben grote belangen in de ontginning van olie in Zuid-Soedan, dat in 2011 onafhankelijk werd van Soedan. De ontplooiing in Zuid-Soedan is dus geen toeval. (De Standaard - bar - 24/12/2014)

VS EN CHINA: NIEUWE KLIMAATSDOELSTELLINGEN

De president van de VS en zijn Chinese ambtgenoot hebben een overeenkomst bereikt over nieuwe klimaatdoelstellingen. Na afloop van de besprekingen legden ze een gemeenschappelijke verklaring af over de klimaatopwarming. Ze kondigen ook samenwerking aan rond hernieuwbare energie. (De Standaard -Belga - 11/11/2014)

HANDELSAKKOORD STAP DICHTERBIJ

Een wereldwijd vrijhandelsakkoord voor technologische producten is dichterbij gekomen nu de VS en China hun meningsverschillen hebben bijgelegd. De VS en China hebben een akkoord bereikt over de afschaffing van invoerrechten op technologische producten. De VS hopen dat de overeenkomst zal leiden tot een snelle uitkomst voor de onderhandelingen om het vrijhandelsakkoord dat 17 jaar geleden door de Wereldhandelsorganisatie werd afgesloten, uit te breiden. De technologie- en softwaresector in de VS reageerden positief

op het bereikte akkoord. Amerikaanse softwarebedrijven, die nu aan 2,5 miljoen mensen werk bieden, hopen op nieuwe exportmogelijkheden. Ook kondigde president Obama een visumversoepeling aan voor Chinezen. Toeristen- en werkvisa zijn voortaan tien jaar geldig, studentenvisa en visa voor uitwisselingsstudenten vijf jaar. (De Standaard - Belga- 13/11/2014)

VRIJHANDELS- AKKOORDEN

HANDELSVERDRAG EU- SINGAPORE

Na het Europese vrijhandelsverdrag met Canada is nu ook dat met Singapore rond. Opnieuw staat de fel gecontesteerde regeling voor internationale arbitrage in de tekst. Het is het eerste vrijhandelsakkoord tussen de EU en een land uit Zuidoost-Azië. Vlaamse ondernemingen zagen in tien jaar tijd hun uitvoer naar Singapore bijna verdubbelen. (De Tijd - B. Haeck - 18/10/2014)

GEEN WIJZIGINGEN AAN DE AKKOORD EU-CANADA

Aan de arbitrage-clausules kunnen er geen grote wijzigingen meer worden doorgevoerd in het handelsakkoord tussen de EU en Canada (CETA). Dat liet de nieuwe eurcommissaris voor Handel, Cecilia Malmström, weten in Berlijn. (De Tijd - 12/12/2014)

MILIEU

G20 BELOOFT STERKE ACTIE

De rijkste en machtigste landen ter wereld ondersteunen 'een sterke en efficiënte actie' tegen de opwarming van het klimaat. Dat zijn de wereldleiders overeengekomen op de G20-top in Brisbane. Ze herbevestigen hun steun voor het vrijmaken van financiële middelen

voor het Klimaatfonds van de VN. Het klimaatfonds moet ontwikkelingslanden helpen zich aan te passen aan de klimaatopwarming. Het is de bedoeling om - in eerste instantie - tegen eind dit jaar 10 miljard dollar te vinden. Eerder lieten onder meer de VS en Japan al weten dat ze miljarden dollars zullen bijdragen aan het VN-klimaatfonds. De volgende top van de G20 vindt plaats in Turkije op 15 en 16 november in Antalya. China ontvangt de G20 dan in 2016. (De Standaard -Belga - 11/2014)

OFWEL REDDEN WE DE AARDE, OFWEL HET KAPITALISME

In uitverkochte zalen in Amsterdam en Brussel bracht Naomi Klein een radicale boodschap. In haar nieuwe boek betoogt ze dat de wereld voor een beslissende keuze staat: ofwel de aarde redden, ofwel het kapitalisme, maar beide samen, nee, dat zal niet lukken. Zowel de wetenschap als de politiek neemt de zaak ernstig, maar een grootschalig actieplan blijft uit. Er zijn te veel directe belangen in het geding in wat dan het 'evenwicht' tussen ecologie en economie heet. Er valt nog te veel te verdienen aan de onontgonnen fossiele brandstoffen. Klein ziet een ideologie vorm krijgen: die van de permanente groei en wat ze noemt het domineren van de aarde, om er de rijkdommen uit te halen voor eigen profijt. Daarom vindt ze het tijd voor een nieuwe wereldvisie, 'een kijk die uitgaat van regeneratie en vernieuwing in plaats van overheersing en uitbuiting'. Daarom moeten, om de aarde te redden, voor Klein het kapitalistisch systeem en vooral het denken waarop het steunt, op de schop. Met het boek 'No time' neemt Naomi Klein het dus niet alleen op tegen erg invloedrijke economische krachten en politieke ideeën die van zichzelf stellen dat er voor hen 'geen alternatief' bestaat. (De Standaard - M. Reynebeau - 26/11/2014)

CO2-UITSTOOT BETAALBAAR
'Het is betaalbaar de klimaatsverandering onder controle te krijgen, maar dan moet de

uitstoot van CO2 tegen eind deze eeuw volledig worden afgebouwd'. Dat is de conclusie van het nieuwe klimaatrapport van de VN, dat in Kopenhagen wordt voorgesteld. Het nieuwe rapport is een samenvatting van onderzoek door 800 wetenschappers wereldwijd. Het document, dat de afgelopen week de steun kreeg van 120 overheden, moet de basis vormen voor de belangrijke VN-conferentie over klimaatverandering in 2015 in Parijs. 'De oplossingen zijn er, en ze zijn niet zo duur, indien men internationaal samenwerkt', zegt IPCC-vice-voorzitter Jean-Pascal van Ypersele. (De Tijd - 2/11/2014)

INTERNE MARKT

EUROPESE ENERGIEMARKT

Tien jaar na de liberalisering kunnen we nog niet spreken van een Europese energiemarkt. Dat komt door fysieke hindernissen, maar ook omdat de subsidies alle kanten op springen. De subsidiestroom schetst het plaatje van een overheid die niet kan kiezen en op veel doelen tegelijk mikt. Het gevaar van zo'n strategie is dat je uiteindelijk geen enkel doel echt goed raakt. Energie moet veel meesters dienen. Ze moet milieuvriendelijk worden. We willen ook zeker zijn dat de stroom niet uitgaat. We willen ook zo onafhankelijk mogelijk zijn van landen als Rusland en bepaalde regio's als het Midden-Oosten. Om die reden vloeien subsidies naar kerncentrales. (De Tijd - B. Haeck - 14/10/2014)

STROOMFACTUUR FORS HOGER

Om aan de vraag te voldoen zijn massale investeringen in nieuwe capaciteit nodig. 'In de periode 2011-2050 moet voor 51.000 megawatt nieuwe capaciteit worden geïnstalleerd. Dat is drie keer de huidige productiecapaciteit in België', zegt Danielle Devogelaer, energiespecialiste van het Planbureau. 'Alle bestaande centrales moeten worden vervangen. De investeringsgolf houdt in dat er voor 1250 megawatt per jaar moet

worden geïnvesteerd. Het prijskaartje van al die investeringen loopt op tot 62 miljard euro, de helft voor 2030 en de rest erna'. Die investeringen duwen de productiekosten van elektriciteit flink de hoogte in. De kostprijs zou stijgen van 6,4 eurocent per kilowattuur in 2010 naar 10 eurocent in 2020. De hogere productiekosten zullen dan ook leiden tot een hogere stroomfactuur. (De Tijd - D. Adriaen - 18/10/2014)

DE EURO EN DE KREDIETCRISIS

DE EURO IS EEN SUCCES

Het MIT suggereert dat voor een grote groep producten de belangrijkste oorzaak voor prijsverschillen elders ligt dan in verschillen in lokale kosten. De juiste vraag luidt: hebben de landen een gemeenschappelijke munt of niet. Hoewel de euro in de nasleep van de financiële crisis jarenlang felle kritiek kreeg, blijkt nu dat de eenheidsmunt op één domein alvast wel een succes is: het creëren van een eengemaakte Europese markt. Althans als het gaat over elektronica, meubelen en kleding. 'Dit is bij mijn weten het eerste bewijs dat de eengemaakte Europese markt, inclusief uniforme prijzen, gelukt is', legt co-auteur Brent Neiman uit. (N. Tanghe - 22/09/2014)

LITOUWEN IN DE EUROZONE

Vanaf 1 januari 2015 betalen de Litouwers ook met de euro. Met een oog op de agressie van de Russische buur zien ze de eenheidsmunt ook als een geostrategisch wapen. Litouwen ligt nu eenmaal op de tectonische breuk tussen oost en west. Dank zij de lng-terminal in de havenstad Klaipeda is Litouwen voor zijn energie niet meer honderd procent afhankelijk van Rusland. Inmiddels verlaagde Gazprom de prijs van het aardgas met 23 procent. (De Tijd - E. Ziarczyk - 27/12/2014)

MISSIE VOLBRACHT

De Amerikaanse centrale bank, de federal reserve (Fed), maakt vandaag hoogstwaarschijnlijk bekend dat ze stopt met haar programma om schuldpapier in te kopen (overheidsobligaties of herverpakte hypotheek). Wellicht wordt het een stil einde voor een van de grootste monetaire stimuleringsprogramma's die de wereld ooit heeft gezien. In tegenstelling tot de ECB die alleen een inflatiedoel heeft, moet de Fed zowel de inflatie in toom houden als volledige werkgelegenheid nastreven. (De Tijd - S. Mampaey - 29/10/2014)

LUXEMBURG LEAKS

'Luxemburg leaks' betekent een deuk in de geloofwaardigheid van Jean-Claude Juncker. Voor het Groothertogdom betekent het extra druk om het fiscaal paradijs af te bouwen. (De Tijd - BH - 7/11/2014) De 28-landen hebben beslist strenger te worden voor belastingen op dividenden en patenten. De EU-Commissie overweegt de verplichte rapportering van tax rulings voor bedrijven. (De Tijd - BH/KVH - 10/12/2014) Iedere multinational die tussen 2010 en 2013 een fiscale ruling in een van de 28 EU-landen kreeg, komt in het vizier van de Europese Commissie. Die voert daarmee de strijd tegen belastingontwijking gevoelig op. (De Tijd - BH - 18/12/2014)

FISCAAL NET OM MULTINATIONALS SPANT AAN

Het is de G20 menens: de fiscale sluiproutes voor grote bedrijven moeten worden gesloten. Gisteren raakten de landen van de G20 het eens om - samen met alle OESO-landen - tegen eind 2018 alle fiscale gegevens automatisch onder elkaar uit te wisselen. Maar over de uitvoering van die belofte blijven veel twijfels bestaan. (De Standaard - N. Tanghe - 22/09/2014)

MOEGETERGDE GRIEKEN SPUWEN BESPARINGEN EN REGERING UIT

Een maand voor het land de internationale schoonmoeders hoopt uit te zwaaien, staken

de Grieken nog eens tegen het besparings- en hervormingsbeleid. De Grieken zijn vandaag bijna 30 % armer dan voor het begin van de zes jaar durende recessie. Ruim een kwart van de Grieken heeft geen job. Van de jongeren is de helft werkloos. (De Tijd - L. Dierckx - 28/11/2014)

GRIEKSE REDDINGSPLAN MET TWEDE MAANDEN VERLENGD

Het reddingsplan voor Griekenland werd met twee maanden verlengd, tot februari, kondigde Eurogroep-voorzitter Jeroen Dijsselbloem aan. Ook de uitbetaling van de laatste schijf noodhulp is twee maanden verschoven. Daarna volgt een nieuwe levenslijn. Nu is er onenigheid over de begroting die het Griekse parlement heeft goedgekeurd. Voor februari 2015 moet er een vergelijk worden gevonden. Nadien zal Athene wellicht ook nog een vangnet nodig hebben. Daardoor blijft Griekenland onder curatele, al wordt het toezicht wel iets minder strikt. (De Tijd - K. Van Haver - 9/12/2014)

GRIEKEN BRENGEN EUROCRISIS WEER IN BEELD

Het woord Grexit is weer terug en daarmee ook de eurocrisis. Helaas gaat het om veel meer dan pluimgewicht Griekenland. Want ook de Europese olifanten Italië en Frankrijk zijn onder de waterlijn met hun geluk en dat van de eurozone aan het spelen. Als de extreem-linkse Syriza aan de macht komt en Griekenland alsnog uit de eurozone stapt, dreigt vooral een ramp voor de Grieken zelf. Alle pijn en moeite van de voorbije jaren zou voor niets geweest zijn. Want Griekenland kan in de eurozone blijven als het dat wil. Toch dreigt Europa een zware prijs te betalen voor de economische hervormingen die nog uitblijven en het politieke risico dat op de loer ligt. Meer en meer beleggers mijden opnieuw de eurozone. (De Standaard - J. Reyens - 10/12/2014)

SAMARAS STORT GRIEKENLAND IN ONZEKERHEID

Griekenland verkeert in opperste staat van verwarring. Premier Samaras veroorzaakt onrust door de presidentsverkiezingen te vervroegen. Als hij zijn hand overspeelt, dreigt politieke chaos. (De Tijd - LD - 10/12/2014)

VAL GRIEKSE REGERING

De ploeg van Antonis Samaras moet ruim twee jaar vroeger dan gepland het veld ruimen nadat ze er niet in slaagde haar presidentskandidaat door het Griekse parlement te loodsen. Volgens de Griekse grondwet volgt dan automatisch een vervroegde stembusgang. Die vindt wellicht op 25 januari 2015 plaats. Volgens de peilingen stevent het extreemlinkse Syriza af op de zege. (dec - 2014)

OPSTAND VAN DE SCHULDENAARS

Telkens weer alleen de Grieken zelf het gelag laten betalen, leidt vroeg of laat tot ellende, schrijft prof. Paul De Grauwe (LSE). Syriza aan de macht of niet. De aanpak van de schuldencrisis door de EU bestond erin de Grieken te straffen en de banken in het noorden te sparen. De banken gingen vrijuit. Meer nog, ze slaagden erin het grootste deel van de Griekse leningen door te schuiven naar de publieke sector. Die leningen zijn nu in de handen van nationale regeringen en de Europese Centrale Bank. En die willen hun geld terug, wat ook de consequenties mogen zijn voor de Griekse bevolking en het Griekse politieke systeem. Het is ontstellend te constateren dat de Europese politieke elite in een cocon heeft geleefd en dat ze de politieke en sociale implicaties van de intense budgettaire saneringen die ze in landen als Griekenland (maar ook in andere landen van de periferie) heeft opgelegd, niet heeft ingecalculleerd. De extreemlinkse partij Syriza wil de intensiteit van de saneringen afzwakken en over schuldherschikking onderhandelen met de Europese overheden. Ondanks de ongemeen intense saneringen

bedraagt de Griekse overheidsschuld vandaag meer dan 170 % van het bbp. Die schuld zal de Griekse overheid niet kunnen terugbetalen. Ze zal die ook niet willen terugbetalen. (De Standaard - 31/12/2014)

FRANKRIJK DAAGT EU UIT MET ZWAKKE BEGROTING

Frankrijk stelt het halen van de Europese begrotingsnorm met een jaar uit. Parijs wil pas in 2017 het tekort inperken tot 3 % van het bnp. 'Ons economisch beleid wijzigt niet, maar het tekort wordt trager dan gepland verminderd wegens de zwakke groei en de zwakke inflatie', verklaarde Michel Sapin, de Franse minister van Financiën. Frankrijk is niet het enige land dat het opgelegde Europese besparingstraject naast zich neerlegt. Eerder liet ook Italië verstaan dat het besparingstempo wordt vertraagd, na een jaar van recessie. (De Tijd - JVE - 2/10/2014) Frankrijk en Italië beloven dan toch meer hervormingen door te voeren in hun begroting 2015. Ze hopen zo te ontsnappen aan een boze brief uit Brussel en een njet voor de ontwerpbegroting. (De Tijd - 28/10/2014)

DRAGHI KRABBELT TERUG

ECB-voorzitter Mario Draghi wil niet beloven dat hij de komende jaren 1000 miljard euro in de economie zal pompen. Ken Wattert van BNPParibasFortis stelt: 'Dit lijkt op een tactische terugtocht'. Draghi herhaalde enkele keren dat de bestuurders van de ECB unaniem bereid zijn extra maatregelen te treffen als de periode van lage inflatie te lang dreigt te duren. (De Tijd - W. Vervenne - 3/10/2014)

ROL VAN DE EIB?

Nu alle indicatoren op een recessie wijzen, blijft de vraag hoe Europa de groei terug kan aanwakkeren. Een tweejarig investeringsprogramma van 400 miljard euro door de Europese Investeringsbank (EIB) zou de beste oplossing zijn om de Europese impasse te doorbreken. De kredietopname van de EIB heeft geen impact op de Europese begrotingsregels. De belangrijkste vraag is

natuurlijk welk soort overheidsinvesteringen in aanmerking komen en welke Europese projecten ondersteund moeten worden. Gemeenschappelijke projecten, zoals de energie-unie, vragen meer tijd en uitwerking. Het gevolg is dat de meerderheid van de investeringen moet komen van de nationale overheden. Een deel van de nieuwe fondsen kan worden gebruikt om de Franse begroting te consolideren. In Italië kunnen EIB-obligaties een noodzakelijke groeistimulus geven. Om misbruiken te voorkomen moet de Europese Commissie nationale projecten doorlichten. In ruimere zin zou zo'n EIB-programma een belangrijke stap betekenen naar de begrotingsunie die nu nog ontbreekt. Dat doel zal dan sneller worden bereikt en de voordelen zullen duidelijk zijn voor iedereen. (De Tijd - Guntram Wolff, directeur Brueghel - 25/10/2014)

WAT KAN HET EIB?

Guntram Wolff, directeur van de economische denktank Brueghel, beschrijft de bezorgdheid over de kredietwaardigheid van het EIB als overdreven. 'Het is een geloofwaardige Europese instelling waar wat meer leverage geen verhoogd risico inhoudt. Het EIB kan zonder problemen 300 miljard euro van de financiële markten ophalen. Meer risico voor de bank is de vraag wie voor de bank zal beslissen waar het geld zal worden uitgegeven, gelet op de onderling concurrerende eisen van de lidstaten. Bovendien moet de EIB over voldoende gekwalificeerd personeel beschikken om een project van die omvang te beheren'. (European Voice - N. Hirst - 16/10/2014)

HOE 21 MILJARD 315 MILJARD EURO WORDT

Europa schraapt een nieuw fonds van 21 miljard bijeen dat moet investeren in risicodragende projecten met Europese garantie (met als werknaam EFSI). Maar zonder vers geld en bijna uitsluitend afhankelijk van de inbreng van privékapitaal. Zo wil Commissievoorzitter Juncker met zijn 'toverstok' liefst 315 euro voor groei

mobiliseren. Analisten zijn sceptisch. 21 miljard zal niet of nauwelijks worden gebruikt om zelf te investeren. Het dient enkel als hefboom om gerichte private investeringen in Europese infrastructuur en andere projecten - die nu uitblijven vanwege de financiële risico's - een zetje te kunnen geven. De voorwaarde is wel dat die projecten het concurrentievermogen van Europa op lange termijn kunnen versterken: zoals bijvoorbeeld grote infrastructuur-, energie- of telecomwerven. (De Standaard - N. Tanghe - 25/11/2014)

DILEMMA

De monetaire beleidsmakers staan voor een dilemma: heeft het zin de geldkraan nog verder open te draaien als enkel de financiële markten daarop reageren, maar de reële economie niet. Het dilemma veroorzaakt twijfels bij de beleidsmakers. Het maakt duidelijk dat de beleidsmakers van de ECB geen pasklaar antwoord hebben op de economische crisis en de dreigende deflatie. Het resultaat is dat de ECB een weifelende koers vaart, zonder overtuiging. Hetzelfde geldt voor het begrotingsbeleid. Dat zit in het keurslijf van het Europees Stabiliteitspact. Een pact dat noodzakelijk is om de euro als Europese eenheidsmunt overeind te houden, maar tegelijk een rem is op een expansief begrotingsbeleid. Veel eurolanden zitten al zo diep in de schulden dat ze geen ruimte hebben voor extra overheidsinvesteringen om hun economie weer op dreef te krijgen. (De Tijd - S. Michielsens - 20/11/2014)

EEN ANDERE MANIER VAN BEGROTEN

'We dreigen in een duivelse spiraal te geraken: geen investeringen, geen groei, geen oplossing voor de openbare schuld, onvoldoende middelen om de vergrijzing en de sociale zekerheid te financieren, minder ruimte voor investeringen, minder groei... Hoe geraken we uit die spiraal en hoe houden we publieke uitgaven en investeringen toch beheersbaar? Ik denk dat het kan als we Europa overtuigen een nieuwe manier van

begroten te aanvaarden. Nu worden alle uitgaven in één geconsolideerde begroting gegoten die beoordeeld wordt op basis van het globale tekort. Zou het niet beter zijn terug te keren naar een systeem met twee begrotingen: een eerste met wekerende uitgaven en een tweede met eenmalige en zeer uitzonderlijke kapitaalinvesteringen? Een herinvoering van de dubbele begroting, zelfs met drastische wijzigingen, is dan ook niet zonder gevaar voor de hoge overheidsschuld. Maar ik vermoed dat het gevaar nu veel kleiner is, omdat de EU scherp toekijkt op de begroting', stelt Herman Daems, voorzitter KU Leuven. (De Tijd - Herman Daems - 15/11/2014)

EEN COMBINATIE VAN MAATREGELLEN

Mario Draghi, voorzitter ECB, zei tegen de Europese leiders dat een combinatie van begrotingsmaatregelen en monetaire en structurele hervormingen nodig zijn boven op de maatregelen die genomen zijn voor de banksector. (De Tijd - Gavyn Davies, Financial Times - 29/10/2014)

GROEI EN WERK

LAGE OLIEPRIJS EN ECONOMISCHE GROEI

Luca Paolini, hoofdeconoom van fondsenbeheerder Pictet, heeft uitgerekend dat de daling van de olieprijs van 115 dollar naar minder dan 80 dollar de groei van de wereldeconomie kan opstuwten van 2,7 procent dit jaar naar 3,2 procent in 2015. Nu de olieprijs nog verder is gedaald, kan de groei nog steviger worden. Vooral in Europa en Japan, want die moeten het grootste deel van hun olie importeren. (De Standaard - 29/11/2014)

TIJD VAN HOGE GROEI IS VOORBIJ

'We moeten ons voorbereiden op trage economische groei. Het idee van een terugkeer naar 'normale' groei is zelfs gevaarlijk', zegt prof. James Galbraith. Zijn nieuwe boek 'The End of Normal' is provocerend en ontvucherend. (De Tijd - K. Van Haver - 6/11/2014)

GRAND BARGAIN

'Om maximaal efficiënt te zijn zou de ECB niet alleen mogen optreden. Kwantitatieve versoepeling (quantitative easing van de geldhoeveelheid) gaat het best gepaard met budgettaire stimuli in Duitsland en structurele hervormingen in Frankrijk en Italië. De vraag is eerder hoe Parijs en Rome ertoe kunnen worden aangezet om te doen wat nodig is. Want zonder hun medewerking komt er geen 'grand bargain'. De Europese beleidsmakers duwen beter het gaspedaal in, zo niet belanden ze in een nog diepere economische put. En ze hebben de tijd niet aan hun kant. Door de problemen voor zich uit te schuiven dreigen ze die als boemerang weer in hun gezicht te krijgen, stelt prof. Melvyn Krauss. (De Tijd - 21/10/2014)

WETGEVING IN FRANKRIJK VERSMACHT ECONOMIE

'Het unieke aan het Franse model is dat alle macht wordt gelegd bij de soevereine staat en dus bij de politiek. Dat komt niet voor in andere ontwikkelde landen. In naam van die soevereiniteit wordt de volledige maatschappij op die manier politiek geordend. Dat heeft ernstige gevolgen. De economie wordt zo een soort bijvoegsel van het politieke. Het is onthullend dat de alomtegenwoordige staat het Franse leven beheerst en dat dat grondwettelijk verankerd is. Bijvoorbeeld: het Franse arbeidsrecht is uitgemeerd over 3200 pagina's met 7400 artikelen. Dat versmact ieder economisch initiatief', stelt de 'linkse' bankier Jean Peyrelevade in zijn boek 'Histoire d'une névrose, la France et son économie'. (De Tijd - J. Van Empten - 3/10/2014)

CREATIEVE SECTOR DERDE WERKGEVER EU

De creatieve beroepen in de cultuur- en mediasector in de EU zijn goed voor 7 miljoen jobs en 536 miljard euro omzet. Bijna een vijfde van alle werknemers in de creatieve sector is jonger dan 30 jaar. Dat leert een studie van Ernst&Young. (De Tijd - W. De Preter - 3/12/2014)

INDUSTRIE 4.0 GAAT DIGITAAL EN SOCIAAL

De vierde industriële revolutie wordt volgens het ondernemersnetwerk Voka een combinatie van digitalisering, innovatie, sociale dialoog en talentcoaching. (21/11/14)

MENSENRECHTEN

EU-HULP BIJ BEWAKING MIDDELLANDSE ZEE

De Italiaanse reddingsoperatie van bootvluchtelingen, Mare Nostrum, vloeit stilaan over in Europese grensbewaking. Vanaf 1 november gaat deze operatie, met

codenaam Triton, die een maanbudget van 2,9 mio euro heeft en gecoördineerd wordt door Frontex, van start. Er wordt echter een voorwaarde aan verbonden: Italië moet de migranten ook echt registreren. Het einde van Mare Nostrum wordt zowel ingegeven door de hoge kostprijs voor Italië, maar ook omdat de operatie de mensenhandelaars aanspoorde om de vluchtelingen op onzewaardige boten te zetten. Voor de andere partners van Italië springt Italië te kwistig om met de registratie en verkassen veel vluchtelingen al snel naar andere EU-landen. (De Tijd - K. Van Haver - 20/10/2014)

STEEDS MEER SLIMME MIGRANTEN

Drie op tien van alle migranten hebben een universiteitsdiploma. Maar op de arbeidsmarkt wordt hun talent onderbenut. Dat blijkt uit cijfers van de OESO, de denktank van de rijke landen. In de OESO-landen leven 115 miljoen migranten, mensen die ooit hun geboorteland geruild hebben voor een ander land. 31 miljoen van hen hebben een universitair diploma. Die groeiende groep slimme migranten biedt volgens de OESO een enorm potentieel. (De Tijd - D. Bervoet - 2/12/2014)

Juist op de website van ESIC geplaatst
www.europadebat.be
 (zie ESIC/publicaties)

nummer 52 in de Reeks 'Welk Europa?' (c)

'WELK CONCEPTUEEL KADER VOOR EEN POST-NATIONALE EUROPESE FEDERATIE?'

met als ondertitel:

'Voorlopige normatieve regels voor een Europese politieke Unie'

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

